

Petr Hampl: O pirátské dani a mizení nekonkurenceschopných

- CZ24 News | 1. června 2021

ČESKO: Jsou společnosti a organizace, ve kterých se signál ztrácí. V představenstvu třeba schválí program „firma vlídnější k zákazníkům.“ Ředitel marketingu je vyloženě nadšený. Ředitelé poboček projevují o něco méně nadšení, jednotliví vedoucí oddělení ještě méně... a když zákazník přijde na přepážku, nevšimne si žádného rozdílu.

V jiných prostředích je tomu ale přesně naopak. Ve vedení organizace zazní nějaké heslo, horliví podřízení to pojmu velmi radikálně, jejich podřízení zajdou ještě dál... zkrátka, vztahy fungují spíš jako zesilovač.

Záleží na tom, jaké povahové rysy převládají, jaké je celkové nastavení vztahů, jaké chování je odměňováno, a možná i na mnoha dalších aspektech.

Když nezbyvá nic jiného než rodinné domky

Proto je dobré pečlivě poslouchat Piráty. Ne kvůli jejich názorům. Beztak žádné nemají, nejedná-li se o kvalitu látek ovlivňujících vědomí (a možná ani tam ne). Ale proto, že dokážou velmi pečlivě zachytit nálady, záměry a chutě kohokoliv mocného v Bruselu, Washingtonu a Berlíně, a zesílit je tak, abychom lépe rozuměli. Jemný mikrofon a výkonný reproduktor.

Když se tedy nedávno mluvilo o radikálním zvyšování daně z nemovitosti, nebylo to jen plácnutí do vody. Nebylo to ani vyjádření v opilosti nebo zoufalý výkřik někoho, kdo nutně potřebuje zvýšit daňové výnosy za každou cenu. Můžeme to číst spíše jako vyjádření názoru převládajícího mezi držiteli finanční a politické moci. Všimněte si, že STAN ani Demoblok nijak neprotestovaly.

To nemusí znamenat, že jsou již vypracovány konkrétní plány. Stačí, že logika situace k takovému opatření směřuje. Česká republika je vydrancovaná. Podniky jsou téměř výhradně v zahraničních rukou nebo jsou v roli subdodavatelé zahraničních korporací. I surovinové zdroje už fakticky byly vyvlastněny do ciziny. Domácím už nepatří ani značka Škoda nebo hora Říp. Ani zadlužení nelze zvyšovat donekonečna. Zbývá vlastně jedno jediná obrovská hodnota – miliony rodinných domků, vil a bytů. Bylo jen otázkou času, kdy dojde i na ně. Ano, dá se čekat lidový odpor. Ale po čem jiném sáhnout, když nic jiného nezbývá?

Do čeho jiného investovat?

Lze si snadno představit, že daň z nemovitosti bude dělat nějakých 3 - 20 tisíc korun měsíčně. Občas se stane, že někdo nebude schopen daň platit, dluh se bude vršit a nakonec dojde na exekuci. Ideálně bez žádných velkých vln, které by vzbudily pozornost a byly náročné na administrativní zpracování.

Kdo by nabízené nemovitosti kupoval? I to se rýsuje celkem jasně. Centrální banky pumpují do ekonomik obrovské množství peněz, které jejich vlastníci nemají za co utrácet. Jak napsala Ilona Švihlíková v knize Přelom, rostou vlastně už jenom bubliny, o kterých všichni vědí, že jednou prasknou. Akcie, bitcoiny, starožitnosti... A tady je možné nakupovat něco, co má skutečnou hodnotu. Pozemky, domy, byty.

Když se to šikovně nastaví, nemusí to žádný velký rozruch vzbudit. Daň bude zvyšována postupně, takže s každým nárůstem se lidé smíří. Všichni budou tak nějak tušit, k čemu to směřuje. Ale ztratí se to mezi tisícovkou jiných věcí, se kterými jsou lidé oprávněně nespokojeni. Případně v mraku fantazijních vyprávění o tom, jak se rodina Rockefellerů koupe v podzemních jeskyních v krvi unesených dětí. Kdo ještě dokáže rozlišit, co je pravda a co ne? A kdo má energii každou jednotlivost prověřovat? I velké ničemnosti mohou zůstat nepovšimnuty.

Neúspěšní musí zmizet

Pro společnost jako celek by to bylo nesmírně destruktivní, a to z mnoha důvodů.

Pokud se daň počítá z odhadní ceny nemovitosti, někteří lidé je schválně udržují v dezolátním stavu, aby si snížili daň. Svým způsobem bychom se tak dostali do situace opačné husákovskému období, kdy byly investovány obrovské (a nikde nezaznamenané) prostředky do staveb a zvelebování soukromých domů, chat a chalup. Tentokrát by to bylo naopak.

To není jen teoretická možnost. V těch státech USA, kde se daň z nemovitosti odvozuje od odhadní ceny, k tomu skutečně dochází. Rodinný domek hezky zařízený uvnitř, ale s otlučenou fasádou a hromadou odpadků na zahradě – k tomu takové uspořádání vede.

Jiným problémem je hlubší rozdělení společnosti. Jak jsem se pokusil ukázat především v Prolomení hradeb, kořenem současných problémů je rozdělení západních společností do dvou sociálních vrstev, které nesdílejí ani ty skutečně nejzákladnější hodnoty. To vede k podpoře masové migrace a islamizace, klimatického šílenství, nadnárodních korporací, genderového feminismu a všeho ostatního, co ohrožuje civilizaci. V USA postoupilo toto rozdělení mnohem dál, a důvodem je právě daň z nemovitosti. Pokud změníte práci a máte nižší plat, zjistíte, že nemáte na daň z nemovitosti. Musíte ji rychle prodat a přestěhovat se do skromnější čtvrti. Každý tak má sousedy výhradně ze své

sociální vrstvy. Po sociálním oddělení následuje i plné oddělení fyzické.

Proč Jevany nejsou Hollywood

Zkuste si někdy zajet do Jevan, kde měli své vily Karel Gott, Karel Svoboda, Michal David a další předlistopadové celebrity. Najdete tam nádherné vily, jaké by mohly stát někde v Kalifornii, a o pár set metrů dál řemeslnické domečky. V celé obci byla pouze jedna hospoda. Není těžké vidět, jaký to má dopad na vztahy mezi vrstvami.

Ve skutečném Hollywoodu nenajdete restauraci, kam by mohl zajít na oběd stavební dělník, a mohl si to bez problémů dovolit. Ale ještě něco tam chybí. V českém prostředí by byl mezi vily filmových hvězd občas vmáčkнутý maličký domek. V něm by bydleli třeba údržbář a prodavačka, kteří měli to štěstí, že jejich pradědeček postavil domek, kdy místo ještě nebylo boháčskou čtvrtí. V Americe ale nemohu platit daň z nemovitosti vyšší než jejich plat.

Toto oddělování lidí může mít i vyháněcí povahu. Žijete si ve svém bytečku, developer udělá nový projekt ve vaší blízkosti, ceny nemovitostí stoupnou a vám přijde složenka na dvojnásobnou daň z nemovitosti než dosud.

Trend fyzického oddělování sociálních vrstev se projevuje i v českém prostředí, ale hlavně u nových projektů. Nastěhovat se pochopitelně mohou jen ti, kdo na to mají. A pravidelné hypotéční splátky po dobu několika desítek let zajistí, že v případě zchudnutí budou muset pryč. Nicméně pohyb je pomalý a postupný. Zavedení vysoké daně odvozené od tržní hodnoty nemovitosti by jej výrazně urychlilo.

Další podceňovaný aspekt spočívá v tom, že ceny nemovitostí rostou rychleji než celková inflace a zcela jistě rychleji než platy. Vznikl by tedy automatický mechanismus na zbídačování obyvatel. Každý rok by po zdanění zbývalo méně a méně.

O čem by se mělo diskutovat

Máloco je pro společnost tak destruktivní jako daň z nemovitosti odvozená od tržní hodnoty. Minimálně v našem prostředí. Lze si představit, že v nějakých úplně jiných poměrech a za jinak nastavených podmínek by to mohl být užitečný nástroj. To ale není náš případ.

To neznamená, že by nebyla spousta problémů, které volají po řešení. Bylo by skvělé, kdyby se našel způsob, jak lidi motivovat, aby bydleli přiměřeně. Aby se starší lidé stěhovali do menšího a velké byty přenechávali rodinám s dětmi. Je tu otázka vyloučených lokalit a vyliďňování celých oblastí. I prázdné byty představují problém. Je zapotřebí už konečně zastavit prodej nemovitostí lidem bez státního občanství. Pokud to nejde přímým zákazem, tak to obejít byrokratickou šikanou.

Kromě toho by bylo zapotřebí otevřít debatu o daních, která vlastně neproběhla za celých 30 let. Na koho má být uvaleno daňové břemeno? Mají platit jenom velmi bohatí nebo všichni? Jak mají být povinnosti rozděleny? Od jakého chování má struktura daní odrazovat? Jaké má naopak podporovat? Jenže místo debaty máme občasné výkřiky typu „každé zdanění je krádež“, a daňový systém, který je extrémně nespravedlivý ((vysoké zdanění chudých, nízké zdanění bohatých) a zároveň extrémně neefektivní.

Jenže to je přesně to, co od Pirátů ani Demobloku čekat nemůžeme.

Pro naprostou většinu veřejnosti by to mělo být připomenutím, že režim, ve kterém žijeme, není jen další variantou toho, co bylo před listopadem. Že tentokrát už není možné odkývat ideologické fráze, odbýt si formality, s pár přáteli si někam zalézt, a tam si žít po svém. Tohle je jiný sekáč. Z toho se jen tak nevyšvejkuje.

Autor: Petr Hampl